

VÅGA FRÅGA

BARN OCH UNGA

LATHUND FÖR FRÅGOR OM VÅLD TILL BARN

**REGION
NORRBOTTEN**

Våld från närstående

Det vanligaste våldet sker i nära relationer, barn utsätts av sina föräldrar eller bevittnar våld mellan föräldrarna.

FYSISKT VÅLD kan vara att barnet åsamkas kroppsskada, sjukdom, smärta eller vanmakt. Ringa misshandel kan bestå av en örfil, en knuff, en lättare spark, eller att slita i någons kläder. Barn som bevittnat våld har i lagens mening varit utsatta för våld.

PSYKISKT VÅLD består av kränkningar som långsamt bryter ned självkänslan, hot eller isolering.

SEXUELLT VÅLD innebär allt från att barnet tvingas till att titta på ett könsorgan eller visa sin egen kropp, man tilltalar barnet på ett sexuellt utstuderat sätt, att smygitta på barnet när det badar eller klär av sig, att tvinga barnet att titta på pornografi, att exploatera barnet genom att dokumentera de sexuella övergreppen barnet utsätts för eller prostitution.

EKONOMISKT VÅLD innebär t.ex. våld mot viktiga ägodelar, hjälpmedel eller tvingas ingå avtal.

Förslag till inledning

Vi vet att det inte är ovanligt att barn blir utsatta för våld hemma. Vi vill att alla barn ska känna sig trygga hemma, så därför frågar vi alla barn vi träffar om det. Det är för att vi vill få hjälpa till, både för barnens och för de vuxnas skull. Vi vet att man ofta berättar för en kompis, om man vågar berätta för oss vuxna är det lättare för oss att kunna hjälpa till.

Egna förslag till inledning

Förslag till frågor

VÅLD I NÄRA RELATIONER Ingen får skrämma, hota eller göra illa barn eller stora. Man får inte nypas, dra i håret, hålla hårt, slå eller hota med att slåss. En förälder får inte skrämma, hota eller slå den andra föräldern. Det är förbjudet.

- *Känner du någon som gör så här?*
- *Har du sett någon vuxen slå en annan?*
- *Har du hört en vuxen hota någon?*

SEXUELLA ÖVERGREPP Ingen får röra vid våra kroppar, på snoppen, snippan, rumpnan eller bröstet på ett sätt som vi inte vill och inte förstår. Det är förbjudet.

- *Känner du någon som gör så här?*

Det är förbjudet att ta eller sprida nakenbilder på barn.

- *Har någon spridit bilder på dig mot din vilja?*

Sex har man när bägge vill – det är fel och ett brott att tvinga någon annan.

- *Har du upplevt att någon utsatt dig för "tjat-sex", att du först sagt nej men i och med att de tjtade så gick du med på det?*

KROPPSLIG INTEGRITET Om ett barn vill att en vuxen ska röra dem, är det den vuxne som ska veta och göra vad som är rätt.

- *Känner du någon vuxen som inte vet vad som är rätt eller inte gör det som är rätt?*

KROPPSLIG INTEGRITET I OMSORGSRELATIONER Vuxna får röra snoppen, snippan, rumpan eller bröstet på ett barn om barnet behöver hjälpa dem med något. Den vuxna ska berätta varför, så att barnet förstår. Den vuxna ska veta och göra vad som är rätt.

- *Är det någon som rör dig så att det inte känns bra?*

KROPPSLIG INTEGRITET Ett barn får röra andra barns snopp, snippa, rumpa eller bröst om BÅDA vill lika mycket och det känns bra. Man får inte tjata eller göra någon illa.

- *Känner du någon jämnårig som gör dig illa?*

Egna förslag till frågor

VARFÖR ska vi fråga?

- Våld i nära relation är inte ovanligt.
- Tecknen är ofta diffusa eller kanske obefintliga.
- Våld kan trappas upp eller påbörjas under graviditet.
- Våld påverkar graviditet och foster negativt.
- Unika tillfällen att prata om svåra saker och motivera förändringar.
- Din insats idag kan vara ett bidrag till förändring i framtiden. Ett bra bemötande kan lägga grund för att personen vågar ta kontakt med andra för hjälp och stöd.
- Våldsutsatthet påverkar hälsan på kort och lång sikt, både psykiskt och fysiskt.

HUR kan våld påverka hälsan?

- Ångest, smärttillstånd – smärta i axlar, nacke etc.
- Riskfylld livsstil med missbruk eller ökat sexuellt risktagande.
- Depression.
- Posttraumatiskt stressyndrom (en sannolik koppling mellan våldsutsatthet och hjärt-kärlsjukdom, cancersjukdom m.fl. eftersom PTSD medför störningar i kroppens stresshormoner).
- Att leva med våld äventyrar barns psykologiska, fysiologiska och sociala utveckling.

Om **NEJ**

- Barnet har fått info om sina rättigheter.
  - Barnet vet att du bryr dig och är beredd att prata om svåra saker.
  - Barnet vet vart det kan vända sig, både för sin egen skull och för andra barn.
  - Utsatta barn berättar ofta för en kompis.
-

Om **JA**

- Tro på barnet, barn berättar ofta om de minst allvarliga sakerna först.
- Bekräfta att våld är orätt.
- Kritisera inte våldsutövaren.
- Lägg inte in egna värderingar.
- Lyssna på barnets funderingar; exempelvis är man orolig att våldet ska tillta när man berättat eller är man rädd för att förlora sin förälder, är man nu rädd att en kränkt vuxen ska lämna ut en? (många ggr har våldsutsatta omgetts av så mycket aggressivitet att man själv agerat våldsamt i affekt eller i ren modellering, vilket sedan hålls emot dem, av den vuxne)
- Ta hjälp av andra.
- Ta hjälp av kommunen för att skydda och stötta barn och vuxna genom att göra en orosanmälan till socialtjänsten.

*Lyssna
Stötta
Respektera*

*Ta hjälp av material
som finns på Insidans
flik om våld i nära
relation*

norbotten.se